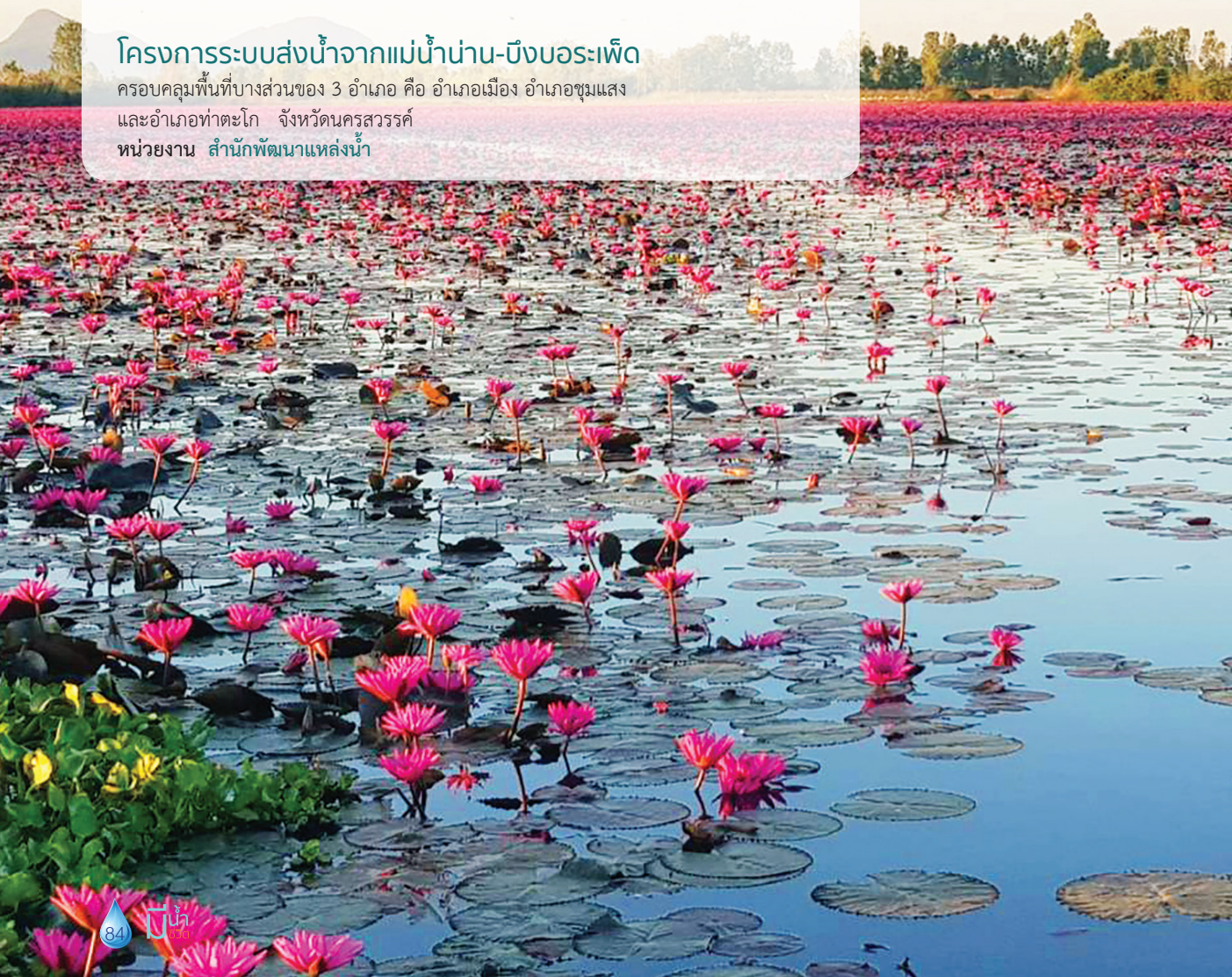

“ผืนน้ำข้ามลุ่มสู่บึงบอระเพ็ด บรรเทาน้ำท่วมเจ้าพระยา แก้ปัญหาน้ำแล้งนครสวรรค์”

โครงการระบบส่งน้ำจากแม่น้ำน่าน-บึงบอระเพ็ด

ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของ 3 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอชุมแสง และอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์
หน่วยงาน สำนักพัฒนาแหล่งน้ำ

ประเภทโครงการ

01 นโยบาย / แผนแม่บท - แผนปฏิบัติการ / กำหนดหลักเกณฑ์ - มาตรการ

02 พัฒนาแหล่งน้ำ

03 อนุรักษ์ พื้นฟู แหล่งน้ำสาธารณะ

04 การมีส่วนร่วมและ การใช้ประโยชน์

05 การพยากรณ์ เตือนภัย

ความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ / แผนแม่บท 20 ปี

ความเป็นมาและสภาพปัญหา

01

พ.ศ. 2466 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้สงวนบึงบอระเพ็ดไว้เป็นที่สงวนพันธุ์สัตว์น้ำ ต่อมา พ.ศ.2469 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้สงวนบึงบอระเพ็ดไว้เป็นที่เพาะพันธุ์สัตว์น้ำ โดยสร้างคันกันน้ำและประตูระบายน้ำเพื่อกักเก็บน้ำให้ได้ตลอดปี

02

พ.ศ. 2534 กรมประมงได้ดำเนินการปรับปรุงบึงบอระเพ็ด โดยการขุดลอกตะกอนและบูรณะปรับปรุงฝายกันน้ำ

03

พ.ศ. 2548 คณะรัฐมนตรีสัญญา จ.นครสวรรค์ มีมติให้กรมทรัพยากรน้ำ ดำเนินโครงการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำในพื้นที่บึงบอระเพ็ดและบรรเทาปัญหาอุทกภัยในพื้นที่ภาคกลางและกรุงเทพมหานคร

04

พ.ศ. 2549 กรมทรัพยากรน้ำ ได้ดำเนินการโครงการศึกษาความเหมาะสมและสำรวจออกแบบโครงการระบบเครือข่ายน้ำบึงบอระเพ็ด เพื่อแก้ปัญหาอย่างเป็นธรรมและยั่งยืน ก่อนดำเนินการก่อสร้าง

05

พ.ศ. 2554 กรมทรัพยากรน้ำ เริ่มดำเนินการก่อสร้างโครงการระบบส่งน้ำจากแม่น้ำน่าน-บึงบอระเพ็ด

06

พ.ศ. 2559 โครงการฯแล้วเสร็จ จังหวัดนครสวรรค์ แต่งตั้งคณะทำงานบริหารงานโครงการฯขึ้น จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 14 หน่วยงาน กรมทรัพยากรน้ำ เป็นหน่วยงานหนึ่งของคณะทำงานโครงการนี้

07

ปัจจุบัน กรมทรัพยากรน้ำและภาคส่วนต่างๆ ยังติดตามการดำเนินงานโครงการฯ เพื่อเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนและคงระดับน้ำในบึงบอระเพ็ดเพื่อแก้ปัญหาภัยแล้ง บรรเทาอุทกภัย รักษาสภาพนิเวศ สนับสนุนแหล่งประมง รวมถึงส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างยั่งยืนต่อไป

แนวคิดในการแก้ไขปัญหา

การผันน้ำข้ามลุ่มจากแม่น้ำน่าน ซึ่งมีปริมาณน้ำมาก ไปยังบึงบอระเพ็ด โดยการสูบน้ำส่วนเกินจากแม่น้ำน่านผ่านท่อส่งน้ำเข้าสู่อาคารรับน้ำปลายท่อ และส่งน้ำผ่านคลองเข้าสู่บึงบอระเพ็ด เพื่อเพิ่มปริมาณน้ำในบึงให้เป็นแหล่งน้ำต้นทุนในการอุปโภค บริโภคและทำการเกษตรสำหรับประชาชนใน จ.นครสวรรค์ อีกทั้งเพื่อรักษาสภาพนิเวศวิทยาและสิ่งแวดล้อมโดยรอบ เนื่องจากบึงบอระเพ็ดเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำระดับนานาชาติที่มีความสำคัญของประเทศ และโครงการนี้ยังช่วยบรรเทาปัญหาอุทกภัยจากแม่น้ำน่านและแม่น้ำเจ้าพระยา ในพื้นที่ภาคกลางและกรุงเทพมหานคร

โครงการระบบส่งน้ำจากแม่น้ำน่าน - บึงบอระเพ็ด ดำเนินการโดยหลายหน่วยงาน ดังนั้นแนวทางการทำงานเน้นการรับฟังความต้องการของทั้งภาครัฐและภาคประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้โครงการมีความสอดคล้องระหว่างความต้องการและศักยภาพของปริมาณน้ำที่มี อีกทั้งยังหนึ่งบึงบอระเพ็ดเป็นบึงน้ำจืดขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศและเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ จึงจำเป็นต้องมีผลการศึกษาและวางแผนโครงการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

การเปลี่ยนแปลง

โครงการระบบส่งน้ำจากแม่น้ำน่าน-บึงบอระเพ็ด

ที่ตั้ง : บ้านทับกฤช หมู่ที่ 3 ตำบลทับกฤช อำเภอลำลูกกา จังหวัดนครสวรรค์

ประเภท : ระบบกระจายน้ำ บึงบอระเพ็ด เป็นบึงน้ำจืดที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ตั้งอยู่ในจังหวัดนครสวรรค์ มีพื้นที่ประมาณ 132,737 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของ 3 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอลำลูกกา และอำเภอบางบาล

ความจุ : 37,928,000 ลบ.ม.

ปัจจัยความสำเร็จ

• สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศ ภูมิสังคมและหลักวิชาการตามกรอบ “เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา” บึงบอระเพ็ดเป็นแหล่งน้ำที่สร้างประโยชน์ให้กับชุมชนอย่างยาวนาน เมื่อภาครัฐดำเนินโครงการฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งน้ำ เริ่มจากสร้างความรู้ ความเข้าใจ ทำประชาคมและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้นำและประชาชนในพื้นที่ เมื่อคนในพื้นที่รับรู้เป้าหมายและทิศทาง การแก้ปัญหาแล้ว ต่างก็ให้ความร่วมมือ เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

• การบูรณาการการทำงานร่วมกัน ภาครัฐและภาคประชาชนต่างเห็นความสำคัญและต้องการพัฒนาบึงบอระเพ็ดอย่างยั่งยืน จึงดำเนินการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขวิกฤตที่เกิดขึ้นนี้ร่วมกัน โดยตั้งหน่วยงานกลางในการบูรณาการ และประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติตามแนวทางเดียวกัน

• การกำหนดรูปแบบ แนวทางการอนุรักษ์ พัฒนาที่สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบและข้อกำหนดต่างๆ ผลจากการศึกษาผลกระทบของโครงการที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน ภาครัฐจึงได้กำหนดรูปแบบ แนวทางในการอนุรักษ์และพัฒนาที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม เพื่อใช้ในการดำเนินงานโครงการตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ความสำเร็จ

- ประชาชน 13,420 ครัวเรือน ในอำเภอท่าตะโก มีน้ำต้นทุนเพื่อผลิตน้ำประปา
- เกษตรกรรอบบึงบอระเพ็ดมีน้ำใช้เพื่อการเกษตร
- บรรเทาปัญหาอุทกภัยจากแม่น้ำน่านและแม่น้ำเจ้าพระยา
- พื้นฟูระบบนิเวศของพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ หรือแรมซาร์ไซด์
- แหล่งประมงน้ำจืดที่สำคัญของประเทศ ที่อุดมไปด้วยสัตว์น้ำนานาชนิด ทั้งพันธุ์ปลานานาชนิดต่างๆ กระจับจี่ กุ้งก้ามกรามและตะพาบน้ำ นอกจากนี้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำวัยอ่อนให้กับแม่น้ำเจ้าพระยา
- เป็นพื้นที่ที่มีนกอาศัยอยู่มากมายหลายชนิด ทั้งนกประจำถิ่นและนกอพยพหนีหนาวมาจากตอนเหนือของโลก ปัจจุบันบึงบอระเพ็ดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและชมนกที่ได้รับความนิยมอย่างมาก
- เป็นสถานที่ท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจที่สำคัญของจังหวัด

แผนที่โครงการระบบส่งน้ำจากแม่น้ำน่าน-บึงบอระเพ็ด

